

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobkyně: **N. L.,** zastoupené JUDr. Jitkou Stržínkovou Kvěchovou, advokátkou se sídlem Žerotínova 32, Praha 3, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** Nad Štolou 936/3, Praha 7, o přezkoumání rozhodnutí ministra vnitra ze dne 13. 11. 2008, č.j. MV-70017/VS-2008, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 2. 2011, č. j. 5 Ca 406/2008 – 49,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Ustanovené advokátce stěžovatelky JUDr. Jitce Stržínkové Kvěchové **se přiznává** odměna za zastupování ve výši 2880 Kč. Tato částka bude jmenované vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozhodnutí. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese stát.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností napadla žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) v záhlaví uvedený rozsudek Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 13. 11. 2008, č.j. MV-70017/VS-2008. Ministr vnitra jím zamítl rozklad žalobkyně proti rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační

politiky, ze dne 14. 8. 2008, č. j. OAM-776-7/TP-2008, kterým byla na základě § 75 odst. 1 písm. h) a d) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v tehdy účinném znění (dále jen „zákon o pobytu cizinců"), zamítnuta žádost žalobkyně o udělení povolení k trvalému pobytu na území České republiky. Při svém rozhodování Městský soud v Praze vycházel z následujícího skutkového stavu:

Stěžovatelka přicestovala na území České republiky dne 31. 7. 2005 na základě turistického víza s platností do 8. 8. 2005. Dne 14. 4. 2006 bylo stěžovatelce uloženo správní vyhoštění z důvodu nelegálního pobytu na území od 9. 8. 2005 do 14. 4. 2006. Dne 19. 4. 2006 stěžovatelka požádala o udělení mezinárodní ochrany, toto řízení skončilo dne 15. 7. 2008 nabytím právní moci rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2008, č. j. 3 Azs 35/2008 - 60. Dne 11. 8. 2008 podala stěžovatelka žádost o povolení k trvalému pobytu.

Prvoinstanční správní orgán její žádost rozhodnutím ze dne 14. 8. 2008, č. j. OAM-776-7/TP-2008, zamítl s tím, že délka nepřetržitého pobytu na území nedosahuje 4 let. Do délky nepřetržitého pobytu na území České republiky se započítává pouze doba od 14. 4. 2006 do 15. 7. 2008, což jsou 2 roky, 3 měsíce a 1 den. Stěžovatelka tak nesplňuje podmínky stanovené v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, správní orgán zjistil, že nebyly splněny ani podmínky podle § 67 odst. 2 zákona. Správní orgán dále konstatoval, že dne 14. 4. 2006 bylo stěžovatelce uděleno správní vyhoštění, jehož výkon byl dne 19. 4. 2006 pozastaven z důvodu podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Dne 16. 7. 2008 byla stěžovatelka znovu zavedena do evidence nežádoucích osob s platností do 11. 7. 2010. Byl proto dán důvod pro zamítnutí žádosti i podle § 75 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Rozklad podaný proti prvoinstančnímu rozhodnutí ministr vnitra zamítl.

Městský soud v Praze dospěl k závěru, že podaná žaloba není důvodná. Jestliže bylo prvoinstanční rozhodnutí vydáno dne 14. 8. 2008 a rozhodnutí o rozkladu dne 13. 11. 2008, je zřejmé, že stěžovatelka v rozhodné době nesplňovala podmínku danou v § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, tj. 4 roky nepřetržitého pobytu na území, a to ani v případě, byla-li by brána v potaz celá doba nepřetržitě od jejího příjezdu na území České republiky na základě turistického víza (31. 7. 2005) až ke dni vydání prvoinstančního správního rozhodnutí (14. 8. 2008). Jde-li o námitku uvedenou v doplnění žaloby, ze spisového materiálu není zřejmé, že by stěžovatelka žádala o vydání povolení z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele, a to ani ze samotného tiskopisu žádosti ani z průvodního dopisu, který ke své žádosti připojila. Ustanovení § 66 odst. 1 zákona o pobytu cizinců přitom předpokládá, že cizinec o vydání povolení z tohoto zvláštního důvodu výslovně požádá. Ze spisového materiálu současně vyplývá, že stěžovatelka byla vedena v evidenci nežádoucích osob od 16. 7. 2008 do 11. 7. 2010, tedy i v době rozhodování správního orgánu. Podle § 75 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců byl správní orgán z tohoto důvodu povinen její žádost zamítnout, a to bez ohledu na důvod, pro který se cizinec v evidenci nežádoucích osob ocitnul. Ačkoli lze souhlasit se stěžovatelkou v tom smyslu, že tyto důvody mohou být více či méně závažné, z citovaného zákonného ustanovení je zřejmé, že z hlediska správního orgánu jsou tyto důvody nerozhodné. Městský soud v Praze žalobu podle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s."), zamítl.

Podanou kasační stížností napadla stěžovatelka rozsudek Městského soudu v Praze z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."). Uvedla, že byla nucena opustit Ukrajinu z důvodu velmi tíživé osobní a profesní situace. Z důvodu nepříjemného rozvodu a zejména nemožnosti nalézt na Ukrajině zaměstnání ztratila možnost výdělku, přišla dokonce o bydlení. V současné době se nemá na Ukrajinu kam vrátit, nemá možnost zajistit si tam ubytování, neexistuje pro ni žádná vyhlídka na získání zaměstnání. Na území České republiky stěžovatelka zůstávala z důvodu strachu vrátit se zpět na Ukrajinu, kde by byl její osud nejistý. Požádala proto o povolení k trvalému pobytu i z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele, přičemž má za to, že tyto důvody naplňuje. Stěžovatelka nesouhlasí s názorem Městského soudu v Praze, že o povolení k pobytu z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele nežádala. Tyto důvody pro při podání žádosti uvedla a v předchozích řízeních je několikrát opakovala. Skutečnost, že žalovaný posoudil její žádost bez ohledu na přednesené důvody hodné zvláštního zřetele, nemůže být stěžovatelce dávána k tíži. Stěžovatelka vede na území České republiky slušný život, je bezproblémovou osobou a nemá žádné problémy se zákonem. Zahrnutí stěžovatelky do evidence nežádoucích osob nemůže být pro rozhodnutí o udělení povolení k pobytu na území České republiky relevantní, neboť důvodem její registrace v uvedeném seznamu bylo pouze překročení povolené doby pobytu na území České republiky, nikoli např. skutečnost, že by byla nebezpečnou osobou. Povolenou dobu pobytu stěžovatelka překročila ze strachu před návratem do země, kde je její budoucnost zcela nejistá. Stěžovatelka nepředstavuje pro Českou republiku žádné riziko. Domnívá se, že rozhodnutí o udělení či neudělení povolení k pobytu by mělo být založeno na individuálním posouzení a že každá žádost by měla být řešena s ohledem na svá specifika. To se však v jejím případě nestalo. Stěžovatelka tedy nesouhlasí s názorem Městského soudu v Praze, že správní orgán žádost o povolení k pobytu zamítne, jestliže je cizinec veden v evidenci nežádoucích osob, a to bez ohledu na důvod jeho evidence. Je velmi nespravedlivé, aby byl stejně posuzován žadatel, který se v evidenci ocitne z důvodů jako stěžovatelka, a žadatel, který je do evidence zahrnut např. z důvodu spáchání závažnějšího či nebezpečného skutku. Takové ustanovení a jeho aplikace ve výše uvedeném smyslu by nutně byly v rozporu se základními lidskými právy. S ohledem na výše uvedené spočívá rozsudek Městského soudu v Praze na vadném právním a skutkovém posouzení věci, některé jeho závěry nemají oporu ve spisu ani v platném právním řádu. Stěžovatelka navrhla, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Současně požádala o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

Stěžovatelka jako důvody své kasační stížnosti označila § 103 odst. 1 písm. b) a d) s. ř. s. Z její argumentace obsažené v kasační stížnosti vyplývá, že rozsudek Městského soudu v Praze napadla i z důvodu podle písmene a) tohoto ustanovení, tedy kvůli nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesouhlasila s názorem Městského soudu v Praze, že správní orgán žádost o povolení k trvalému pobytu zamítne podle § 75 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců bez ohledu na to, jaký byl důvod zařazení cizince do evidence nežádoucích osob.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Městského soudu v Praze z hlediska uplatněných stížních bodů, jakož i ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s., a po posouzení věci dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V posuzované věci stěžovatelka nezpochybnila závěr správních orgánů, že nesplnila podmínku doby požadovaného nepřetržitého pobytu v délce 4 let na území České republiky podle § 67 odst. 1 zákona o pobytu cizinců. V prvé řadě však namítla, že naplňuje jiné důvody hodné zvláštního zřetele ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, a že je uplatnila již v průběhu správního řízení.

Podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců se povolení k trvalému pobytu bez podmínky předchozího nepřetržitého pobytu na území vydá cizinci, který o vydání tohoto povolení žádá z jiných důvodů hodných zvláštního zřetele.

Nejvyšší správní soud předně dospěl k závěru, že břemeno tvrzení ohledně existence důvodů hodných zvláštního zřetele pro vydání povolení k trvalému pobytu ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců leží na straně žadatele. Žadatel tedy musí při podání žádosti či následně v průběhu správního řízení uvést (i bez užití právnické terminologie) natolik závažné a naléhavé důvody, které by mohly být vnímány jako zvláštního zřetele hodné pro povolení trvalého pobytu.

Nejvyšší správní soud pak přisvědčil Městskému soudu v Praze v tom, že stěžovatelka výslovně nežádala o povolení k trvalému pobytu z důvodu podle § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, ve své žádosti ani následně ve správním řízení neuvedla žádné skutečnosti, které by bylo možné za důvody hodné zvláštního zřetele považovat. V dopisu ze dne 11. 8. 2008 stěžovatelka svoji žádost odůvodnila tím, že našla v České republice druhý domov, ráda by zde žila a pracovala, ráda by rozšířila své vzdělání a pracovala zde v oboru horského mechanika, má aktivní zájem řešit svoji pobytovou a životní situaci. Tyto důvody podání žádosti stěžovatelka následně ve správním řízení nedoplnila. Ve svém rozkladu sice namítla, že správní orgán vycházel z nesprávně zjištěného skutkového stavu, pokud jde o její pobyt na území České republiky, toto tvrzení však nijak neupřesnila. Je tedy zřejmé, že stěžovatelka neuvedla natolik závažné a výjimečné důvody, které by mohly být vnímány jako zvláštního zřetele hodné, břemeno tvrzení ohledně uplatnění tohoto zvláštního důvodu žádosti tedy neunesla. Správní orgány obou stupňů proto nepochybily, jestliže se posouzením její žádosti ve smyslu § 66 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců nezabývaly. Ani skutečnosti uvedené v doplnění žaloby pak podle Nejvyššího správního soudu nepředstavovaly důvody hodné zvláštního zřetele, které by odůvodnily aplikaci citovaného ustanovení zákona.

Stěžovatelka dále nesouhlasila s názorem Městského soudu v Praze, že správní orgán žádost o povolení k pobytu zamítne podle § 75 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců, jestliže je cizinec veden v evidenci nežádoucích osob, a to bez ohledu na důvod jeho evidence. Poukázala přitom na to, že důvodem její evidence bylo pouze překročení povolené doby pobytu na území České republiky.

Podle § 154 odst. 6 zákona o pobytu cizinců je předpokladem pro zařazení cizince do evidence nežádoucích osob jeho označení za nežádoucí osobu.

Podle § 154 odst. 2 zákona o pobytu cizinců policie rozhodne o označení cizince za nežádoucí osobu na základě vlastních poznatků, požadavku ústředního správního úřadu České republiky, požadavku zpravodajské služby České republiky anebo závazku vyplývajícího z mezinárodní smlouvy. Z odstavce 5 přitom vyplývá, že rozhodování o označení cizince za nežádoucí osobu v tomto případě zahrnuje uvážení správního orgánu o tom, zda je zachována přiměřenost mezi důvodem pro zařazení osoby do evidence a důsledky tohoto zařazení zejména na soukromý a rodinný život cizince.

Citované ustanovení dále v odstavci 3 a 4 taxativně vymezuje speciální důvody, na základě nichž policie označí cizince za nežádoucí osobu z úřední povinnosti. Správní orgán zde tedy není oprávněn k úvaze o tom, zda stanovené důvody jsou vzhledem k zařazení cizince do evidence přiměřené. Jedním z těchto důvodů je právě pravomocné rozhodnutí o správním vyhoštění [§ 154 odst. 3 písm. b) zákona o pobytu cizinců].

Pouze v prvním případě, kdy rozhodnutí o označení cizince za nežádoucí osobu závisí na uvážení správního orgánu o přiměřenosti zařazení cizince do evidence nežádoucích osob, musí být v rozhodnutí o žádosti o udělení pobytu podle § 75 odst. 1 písm. d) zákona o pobytu cizinců obsažena úvaha o tom, zda cizinec byl označen za nežádoucí osobu důvodně, když samotné označení cizince za nežádoucí osobu nepodléhá samostatnému soudnímu přezkumu, protože nejde o rozhodnutí o právech a povinnostech fyzické osoby ve smyslu § 65 s. ř. s.

V projednávaném případě, kdy byla stěžovatelka zařazena do evidence nežádoucích osob právě na základě rozhodnutí o správním vyhoštění, je proto nepřípadná její námitka, že se měl správní orgán při zamítnutí její žádosti o povolení k trvalému pobytu zabývat závažností důvodů jejího zařazení do evidence, resp. závažností důvodů pro rozhodnutí o správním vyhoštění.

Nejvyšší správní soud uzavírá, že rozsudek Městského soudu v Praze netrpí nezákonností z důvodů tvrzených stěžovatelkou podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s., z úřední povinnosti pak nebyly zjištěny ani vady podle § 103 odst. 3 s. ř. s. Kasační stížnost proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodnou zamítl.

O návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 25. 5. 2011, č. j. 3 As 5/2011 - 66.

Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, nemá tudíž právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovené zástupkyni stěžovatelky náleží v souladu s § 11 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), odměna za jeden úkon právní služby učiněný v řízení o kasační stížnosti ve výši 2100 Kč, a dále náhrada hotových výdajů ve výši paušální částky 300 Kč za jeden úkon právní služby podle § 13 odst. 3 cit. vyhlášky. Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil v usnesení rozšířeného senátu ze dne 24. 7. 2007, č. j. 1 Afs 120/2006 - 117, publ.

pod č. 1460/2008 Sb. NSS, je advokát ustanovený v řízení o žalobě oprávněn zastupovat účastníka také v řízení o kasační stížnosti. Z uvedeného vyplývá, že takovému advokátovi nelze opětovně přiznat odměnu za převzetí a přípravu zastoupení v téže věci podle § 11 písm. b) advokátního tarifu. Protože je ustanovená advokátka plátcem daně z přidané hodnoty, zvyšuje se nárok vůči státu o částku odpovídající dani z přidané hodnoty, kterou je tato osoba povinna z odměny za zastupování a z náhrad hotových výdajů odvést podle zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (§ 35 odst. 7 s. ř. s.). Částka daně z přidané hodnoty vypočtená dle § 37 odst. 1 a § 47 odst. 3 zákona č. 235/2004 Sb. činí 480 Kč. Ustanovené zástupkyni se tedy přiznává náhrada nákladů v celkové výši 2880 Kč. Uvedená částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 2 měsíců od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení stěžovatelky nese dle § 60 odst. 4 s. ř. s. stát.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. července 2011

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu